

U ZAJEDNIŠTVU CRKVE
Kateheze za mlade

Izdaje:

Splitsko-makarska nadbiskupija, Zrinjsko-Frankopanska 14, Split
Povjerenstvo za pastoral mladih

Odgovara:

dr. Mladen Parlov

Priredili:

Dušan Vuletić, s. Klara Šimunović, s. Viktorija Gadža,
Ana Gelo, Stipe Čeko, Nikola Milanović,
Antonija Tošić, Mihael Prović

Lektura:

Marija Peruzović

Grafička obrada:

Marko Dragun, Dušan Vuletić

Tisak:

EMIS - Split

Kateheze se mogu naručiti na adresi: Splitsko-makarska nadbiskupija,
Povjerenstvo za pastoral mladih, Zrinjsko-Frankopanska 14, 21 000 Split

Splitsko-makarska nadbiskupija
Povjerenstvo za pastoral mladih

U ZAJEDNIŠTVU CRKVE

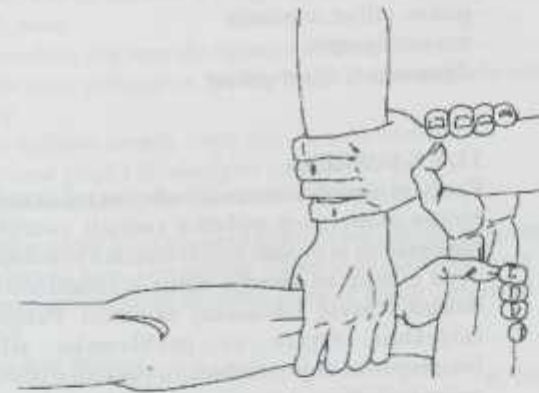
Kateheze za mlade

Uredili:

Dušan Vuletić
s. Klara Šimunović

Split - 2003.

6. SOLIDARNI U PODJELI DOBARA

CILJEVI:

- probuditi osjećaj solidarnosti
- iznad osobnih interesa otkriti vrijednost općeg dobra i solidarnosti
- izgraditi stav opredjeljenja ili posebne ljubavi za siromašne
- uvidjeti važnost i potrebu zauzetijeg sudjelovanja u pomaganju i dijeljenju dobara unutar župne zajednice
- odrediti konkretne korake pomaganja najpotrebnijima na području župe

SREDSTVA (MEDIJI):

- odabrani tekstovi
- plakat, pribor za pisanje
- novine, časopisi
- dijapozitivi, dijaprojektor

TJEK SUSRETA

Kateheza je predviđena za cjelodnevni rad ili za dva susreta. Nakon molitvenog početka voditelj pitanjima potiče sudionike da se prisjete svojih susreta s potrebitima. Slijedi uvod u temu na temelju teksta o solidarnosti u podjeli dobara u prvoj kršćanskoj zajednici. Polazeći od tog izvještaja stvara se problemska situacija o (ne)prepoznavanju potrebnika u vlastitoj sredini. Sudionici zatim podijeljeni u skupine stvaralački rješavaju problem. Nakon rada u skupinama iznose rezultate. Voditelj i/ili sudionici naprave kratki sažetak "otkrića" i poticaja. U drugom dijelu kateheze slijedi produbljivanje teme prema dokumentima Crkve. Nakon kratkog uvoda sudionici u tri skupine rade na različitim tekstovima iz dokumenata i zapisuju poruku dotičnog teksta za njihovu župnu zajednicu. U velikoj skupini priopće se rezultati, pitanja i nadopune. Napravi se sažetak cjelokupnog rada i razmišljanja te aktualizacija. Susret završava kratkom meditacijom teksta i pojedinačnim molitvama.

◀ III DETALJNA RAZRADA III ▶

1. MOLITVENI POČETAK

Gospodine, nauči nas

Gospodine, nauči nas da ne ljubimo samo sebe, da ne ljubimo samo one koji ljube nas.

Nauči nas da mislimo o drugima, ljubeći prije svega one koje ne ljubi nitko.

Gospodine, daj nam da trpimo boli drugih.

Učini da se prisjetimo, upravo kada živimo trenutke naše najveće sreće

kako milijuni drugih, tvoje djece a naše braće umiru od gladi i hladnoće ne zaslužujući to.

Gospodine, smiluj se siromasima svijeta.

Oprosti nama koji ih zaboravljamo i napuštamo zbog nejasna straha. Ne dopusti nam, Gospodine, živjeti u sretnom neznanju.

Pomози nam oćutjeti tjeskobu sveopće bijede i oslobodi nas od nas samih.

Neka tako bude.

R. Follereau

PJESMA: Bože moj, dopusti mi

2. MOTIVACIJA

Voditelj pitanjima potiče sudionike da se prisjete susreta s potrebitima (siromašnima, beskućnicima, ovisnicima i dr.). Poziva ih da se također prisjete iskustava i doživljaja kad su i sami bili marginalizirani.

- Tko je bio posljednji siromah kojeg si susreo? Kakav je bio učinak toga susreta?

- Jeste li se ikada osobno osjetili marginalizirani? Što ste u tom iskustvu spoznali o samima sebi? Što o ljudima koji vas okružuju? O društvu?
- Je li vas vaše opredjeljenje za potrebne i ugrožene ikada dovelo u sukob s vašim najbližima? Zašto?

3. NAJAVA TEME I STVARANJE PROBLEMSKE SITUACIJE

Nakon iznesenih iskustava voditelj susreta uvodi sudionike u temu ukazujući na solidarnost u prvoj kršćanskoj zajednici.

- Solidarnost je bitna oznaka prve kršćanske zajednice:

U mnoštvu onih što prigrlise vjeru bijaše jedno srce i jedna duša. I nijedan od njih nije svojim zvao ništa od onoga što je imao, nego im sve bijaše zajedničko.

Doista, nitko među njima nije oskudijevao jer koji bi god posjedovali zemljišta ili kuće, prodavali bi ih i utržak donosili i stavljali pred noge apostolima. A dijelilo se svakomu koliko je trebao.

Dj 4, 32, 34-35

- Doživljeno bratstvo prve kršćanske zajednice izražava se kroz podjelu dobara (geste dijeljenja su izvanjski znak unutarnjih osjećaja i stavova).
- Oni koji posjeduju dobra priječu u pomoć onima koji nemaju i međusobno se potpomažu. Darivanje je svjesno i slobodno.
- Što se sabere dijeli se sirotama, udovicama, potrebitima, utamničenima, strancima - ukratko, pomaže se svakom tko se nađe u nevolji.
- Izvanredne potrebe, progonstvo ili nesreća, također su izazivale pokret solidarnosti i spontane velikodušnosti.
- Evangelizacija i dijakonija su nerazdružive, jedna se bez druge ne može zamisliti. Dobro shvaćeno bogoslužje obuhvaćalo je i služenje konkretnom čovjeku, u cijelosti njegova bića, njegovih potreba i težnji.

- Podjela dobara ima svoju motivaciju u *euharistiji*, gdje ima bogatih i siromašnih. Svi su podjednako dužnici i "prosjaci pred Božjim vratima", i svi bivaju obdareni i nasićeni.

"Doista bogat jest onaj tko pritekne u pomoć drugomu i nasljeđuje Boga koji razdaje što ima: što god imamo od njega je. Sjetite se, bogataši, da ste zato primili više negoli vam je potrebno - da višak podijelite" (Euzebije).

- Kad onaj tko ima drugima daje, daje što je primio; a onaj tko prima, prima od Božje darežljivosti. Bogataš je svjestan da je i sam dužnik, a siromah doznaje da se Bog brine za njega.

Razmišljali smo o životu i solidarnosti u prvoj kršćanskoj zajednici. Možda mislimo da u našim župnim zajednicama nema takvih potrebnika koji očekuju upravo naše davanje.

Isus reče: *Siromaha ćete uvijek imati sa sobom* (Iv 12,9).

Siromaha ima posvuda... Siromasi koje trebamo tražiti možda su tako blizu. (Majka Terezija)

U Hrvatskoj možemo govoriti o tzv. novom siromaštvu, a riječ je o onim skupinama ljudi čije siromaštvo ne upada na prvi pogled u oči. (S. Baloban)

4. SAMOSTALNO I SKUPNO RJEŠAVANJE PROBLEMA

Sudionici se podijele u tri skupine (prema interesu i sklonosti). Voditelj daje upute za rad.

1. skupina

Koje oblike siromaštva prepoznajete u vašem okruženju, na području vaše župe?

Članovi skupine svoje odgovore izriču kroz naslove ili fotografije iz novina ili časopisa i lijepe ih na jednu polovinu plakata.

Na drugi dio plakata zalijepe riječi, slike ili nadopisuju odgovarajuće tekstove o tome kako ljudi obično reagiraju

na pojave siromaštva. Na kraju sudionici daju (odabiru) naslov prvom i drugom dijelu plakata.

2. skupina

Svaki sudionik ponovno pročita biblijski izvještaj o životu prve kršćanske zajednice: Dj 4, 32-34-35. Kako je živjela prva kršćanska zajednica? Kako se brinula za svoje članove? Koji elementi izvješća mene osobito potiču na razmišljanje?

Svatko zabilježi svoje dojmove i pitanja, o čemu se zatim međusobno razgovara.

U kojoj se mjeri ostvaruje ideal prve kršćanske zajednice u našoj župi? Nakon razgovora sudionici udvoje ili utroje "prenose" biblijski tekst u sadašnjicu, te sastave suvremeni tekst, sukladno današnjim okolnostima.

3. skupina

Sudionicima se ponudi na izbor dvadeset do trideset slika iz različitih zbirki dijapozitiva. Od tih slika svaki sudionik izabere dvije na temu *Siromaha imate uvijek među sobom* ili *Siromaha imate posvuda*. Svatko pokaže drugima svoje dijapozitive i obrazloži svoj izbor. Skupina zatim pravi uži zajednički izbor (oko osam slika). Za svaku sliku po dvojica sudionika sastavljaju popratni tekst. Skupina zatim složi svoj niz slika redom kako ih drugima žele pokazati.

5. PRIOPĆAVANJE REZULTATA RADA

1. skupina: Skupni izvještaj o "otkrićima" potrebnih u vlastitoj sredini i mogućem odgovaranju na njihove potrebe.

2. skupina: Čitanje alternativnog izvještaja "U mnoštvu onih što prigriše vjeru..."

3. skupina: Predstavljanje i prikazivanje pripremljenog niza dijapozitiva uz popratni tekst.

6. SAŽETAK

Voditelj ili sudionici koji žele ukratko izložiti "otkrića" do kojih su došli tijekom obrade teme i rada u skupinama.

7. UVOD U DALJNI RAD

Crkva nas poziva da svakom čovjeku, kad se s njim susretamo, "djelotvorno pomognemo" (GS 27), imajući pri tome u mislima Gospodinove riječi: "Meni ste učinili koliko ste učinili jednom od ove moje najmanje braće" (Mt 25,40).

Je li onaj koji ima dovoljno materijalnih dobara, a možda i obilje, dužan omogućiti dostojan život onome koji ima manje ili nema dovoljno za život?

Za nas koje nadahnjuje djelo i osoba Isusa Krista, duh solidarnosti dolazi iz euharistije, po kojoj nas Krist "sjedinijuje sa sobom i međusobno svezom jačom od bilo kakvog prirodnog sjedinjenja: i tako sjedinjene šalje nas u svekoliki svijet da vjerom i djelom dajemo svjedočanstvo o ljubavi Božjoj" (*Socijalna skrb*, 48).

Solidarnost je dakle jedan od oblika kršćanske ljubavi koja je usmjerena redovito na pomoć siromašnima, ugroženima, nevoljnima, kao praktično ozbiljenje ljubavi, kao djelotvorni odgovor na situaciju.

8. SOLIDARNOST U CRKVENIM DOKUMENTIMA - RAD U SKUPINAMA

Sudionici podijeljeni u skupine rade na tekstovima iz crkvenih dokumenata. Svatko najprije pročita tekst i o njemu razmišlja. U nastavku slijedi zajednička obrada teksta uz poticajna pitanja. Nakon razgovora skupina zapisuje poruku do koje se došlo u skupnom radu.

1. skupina: Zemaljska dobra namijenjena svim ljudima

Bog je zemlju i sve što ona sadrži namijenio svim ljudima i svim narodima, tako da bi stvorena dobra morala prijecati po pravičnosti svima, pod vodstvom pravde i ljubavi. Ma kakvi bili oblici vlasništva,

prilagođeni zakonitim institucijama pojedinih naroda, prema različitim i promjenljivim okolnostima, uvijek treba paziti na tu opću namjenu dobara. Zato čovjek, služeći se tim dobrima, ne smije nikada držati da su stvari koje zakonito posjeduje jedino njegove, nego ih također treba smatrati i kao zajedničke, u tom smislu što one mogu koristiti ne samo njemu jedinome nego također i drugima. Uostalom svima pripada pravo da posjeduju dio dobara dovoljan pojedincu i njegovoj obitelji. To je bila misao crkvenih otaca i naučitelja, koji su naučavali da su ljudi dužni pomagati siromaha, i to ne samo od svojega suviška. A tko se nalazi u krajnjoj nuždi ima pravo da sebi pribavi potrebno od tuđega. Budući da u svijetu ima mnogo ljudi koji trpe glad, Koncil zaklinje sve, i pojedince i vlasti, da, imajući na pameti onu otačku izreku: "Nahrani onoga koji umire od gladi, jer ako ga nisi nahratio, ubio si ga", prema svojim mogućnostima stvarno stave na raspolaganje i upotrijebe svoja dobra pružajući osobito onima, bilo pojedincima bilo narodima, sredstva kojima oni sami mogu sebi pomoći i razvijati se.

Radost i nada, 69

- U teoriji svaki čovjek ima pravo na "zajedničko dobro". Kako to izgleda u praksi?
- Onome koji nema daje li se iz samilosti, iz svojega suviška ili iz uvjerenja da to njemu zbog zajedničkog dobra pripada?
- Kako danas kršćanski živjeti podjelu dobara?

Poruka...

2. skupina: Solidarnost

Solidarnost nije osjećaj neke neodređene sućuti ili površnog ganuća zbog patnji tolikih ljudi, bliskih ili udaljenih. Naprotiv, to je čvrsta i postojana odlučnost zauzeti se za opće dobro, to jest za dobro svih i svakoga, jer svi smo mi uistinu za sve odgovorni. Ta se odlučnost temelji na čvrstom uvjerenju da su upravo pohlepa za dobiti i žeđ za vlašću kočnice punog razvoja. Ta opredjeljenja i te "strukture grijeha" mogu se - uz pomoć božanske milosti - pobijediti jedino dijametralno

oprečnim stavom: zalaganjem za dobro bližnjega i spremnošću da, u evanđeoskom duhu, "izgubimo sebe" radi drugoga, umjesto da ga iskorištavamo, te da "mu služimo", umjesto da ga tlačimo radi vlastite koristi (usp. Mt 10,40-42; 20,25; Mk 10,42-45; Lk 22,25-27). Takva se solidarnost unutar svakog društva valjano ostvaruje jedino ako se svi njegovi članovi međusobno priznaju osobama. Oni koji imaju veći utjecaj, jer raspolažu većim dobrima i zajedničkim uslugama, moraju se osjećati odgovornima za slabije i biti spremni dijeliti s njima ono što posjeduju.

Socijalna skrb, 38 i 39

- Koji su uzroci naše nezauzetosti za opće dobro?
- Kako biti solidaran i raditi za opće dobro u sredini u kojoj živim, u svojoj župi?
- Koje bismo stavove i ponašanja trebali napustiti a koje razvijati?
- Kako možemo od naših župnih zajednica načiniti prostor solidarnosti?

Poruka...

3. skupina: Ljubav prema siromasima

To je opredjeljenje ili osobit oblik povlaštenosti u oživotvorenju kršćanske ljubavi, a o njemu svjedoči čitava crkvena predaja. To se odnosi na život svakog kršćanina, ukoliko on nasljeđuje Kristov život, ali se isto tako primjenjuje i na našu društvenu odgovornost, pa stoga i na naš način života kao i na odluke koje u skladu s time moramo donositi u svezi s vlasništvom i upotrebom dobara. Izazovna zabrinutost za siromašne - koji su, prema znakovitoj formulaciji, "siromasi Gospodnji" - mora se na svim razinama provesti u konkretno čine.

Socijalna skrb, 42 i 43

- Skrbimo li dovoljno za najsiromašnije u našoj župnoj zajednici?
- Preispitati pojedinačne i zajedničke stavove i načine ponašanja da odmak od siromašnih ne bi bio povećan, nego da bi se omogućila blizina i dijeljenje s njima.

Poruka...

9. PRIOPĆAVANJE REZULTATA RADA

Nakon rada u manjim skupinama svi se vraćaju u krug, a voditelji iznose rezultate rada svoje skupine; mogu se uključiti i ostali sudionici svojim pitanjima ili nadopunama.

10. SINTEZA

Ljudi su međusobno povezani i na mnogostruke načine ovise jedni o drugima. Pozvani su stoga da tu povezanost ostvare na pravedan način za dobro pojedine osobe i cjelokupne zajednice. Odgovorni su jedni za druge i za zajednicu u kojoj žive. Ova odgovornost utemeljuje i pokreće solidarnost prema onima koje susrećemo na vlastitom putu, u vlastitoj sredini da bismo potom obuhvatili čitavo čovječanstvo.

Solidarnost u kršćanskom govoru ima posebno ime, naziva se *djelotvorna ljubav*. Kršćanska ljubav koja je duša služenja i odgovornosti pretače se u konkretnu solidarnost u podjeli dobara. Od početka Kristove Crkve solidarnost u podjeli dobara je sastavnica zajednice onih koji prigriše vjeru. Živjeli su kao "jedno srce i jedna duša" (Dj 4,32) i sve su međusobno dijelili jer sve su doživljavali zajedničkim. Nadahnuti Kristom koji je dragovoljno prigrljio siromaštvo i odijeljenost od dobara i stavio se na stranu potrebnika, prvi su kršćani svoja dobra dijelili nesebično.

Članovi župnih zajednica i danas bi se trebali više zauzimati za one koji su u potrebi, prepoznati ih, pokraj njih se zaustaviti. To je prvi i najvažniji korak poslije kojega će sigurno slijediti pitanje: Što ja mogu učiniti? Što mi kao župna zajednica možemo učiniti?

Duh koji je pokrenuo bratstvo u prvoj kršćanskoj zajednici, što se onda konkretno djelima i pokazivalo, i danas potiče i oživljava ovaj dar i nastojanje oko ostvarenja istinske solidarnosti u Crkvi. Crkveni dokumenti, osobito papa Ivan Pavao II., često govori o ovoj temi ukazujući na nepravedno prisvajanje dobara sa strane jednih što uskraćuje dostojansvo i normalan život drugih. Sv.

Otac poziva vjernike da djelima pokažu svoju vjeru (usp. Jak 2,17), da postupaju prema drugima s osobitim poštovanjem njihovih osnovnih životnih potreba, da se dobra koriste u izgradnji solidarnosti, uzajamne pomoći, pravog bratstva u kojem će dobra potrebna za život biti dostupna svima.

11. AKTUALIZACIJA

Razgovor:

- Kako biti solidaran na području svoje župe? Koje korake solidarnosti možemo poduzeti? Koje bi akcije bile moguće i poželjne?

Sudionici potom, uzevši u obzir cjelokupni rad, spoznaje, iskustva, odluke, napišu *izjavu solidarnosti* za svoju župu. Izjava se može pročitati svim vjernicima na nedjeljnom sastanku.

12. MOLITVENI ZAVRŠETAK

Kratka meditacija teksta:

*Gladnome pripada kruh
Koji kod tebe u kući propada
Potrebitome pripadaju cipele
Za koje se pod tvojim krevetom plijesan hvata
Golome pripada odjeća
Koja visi u tvome ormaru
Bijednome pripada novac
Koji u tvome novčaniku gubi vrijednost.*

Bazilije Veliki

Sudionici mogu izreći svoje osobne molitve.

PJESMA: *Milosti je čas*